

[Hagen Hagensen]

ligt indtryk af sløsethed på en række punkter, manglende forståelse af problemers betydning og især manglende nærkontakt mellem de involverede myndigheder. Redegørelsen afslører dårlig hukommelse og manglende notater om til dels påståede mundtlige orienteringer om vigtige forhold.

Det er forstemmende, at så mange personer – sikkert hver for sig velmenende personer – der i tidens løb har været involveret i sagen, ikke har evnet at tilvejebringe løsninger eller i hvert fald bragt oplæg til løsninger frem på rette sted i rette tid. Underhåndsbreve – som det hedder et sted: »læsen over skulderen« – forekommer under sagens gang, hvor klare henvendelser i skrivelser til rette vedkommende tillige med opfølgning af sagen havde været det rigtige. Det giver indtryk af, at nogle ikke har lukket øjnene op, men tværtimod lukket dem i for problemerne og deres løsning.

Som grundlæggende fejl i sagen påpeger undersøgelsesdommeren to forhold: at der ikke har været den fornødne materielretlige eller bevillingsmæssige hjemmel til at udbetale forskud til arbejdsløshedskasserne, og at forskudsordningen har givet kasserne betydelige fordele både i likvid henseende og på renteområdet – og med min bemærkning indføjet: som vel især en enkelt bank har nydt godt af. Det er sket på statens bekostning, og man har ikke sikret i tide, at disse forhold blev bragt til ophør.

Arbejdsdirektoratet burde i 1970, hvor man ændrede praksis ved – ganske vist undtagelsesvis – at yde forskud, straks have forelagt sagen for ministeriet. Forelæggelse skete ikke, heller ikke da det blev almindeligt i årenes løb derefter at udbetale forskud.

Efter at rapporten fra arbejdsgruppen i 1976 var taget til efterretning og godkendt af arbejdsministeriet, har arbejdsdirektoratet dog været berettiget til at forvalte ordningen som sket. Det er fra 1976 arbejdsministeriet, der har haft det væsentlige ansvar for, at lovgrundlaget eller en løsning inden for gældende lov ikke er bragt i orden. Havde det været tilfældet, ville også de øvrige forhold, herunder vilkår for forskud og særlig renteforholdene, være blevet bragt på plads.

Det er grotesk at læse, hvad fagkontorchefer i ministeriet har erklæret – hr. Maisted læste det før, det står i redegørelsen på side 306 – nemlig at det jo var en socialdemokra-

tisk regering, og at det almindelige indtryk var, at man ikke ønskede at foretage principielle ændringer i systemet, der kunne give vanskeligheder i forholdet mellem regeringen og arbejdsløshedskasserne og dermed fagforbundene.

I redegørelsen anfører undersøgelsesdommeren, at udviklingen fra september 1982 og fremover i øvrigt viser, at problemerne kunne løses, i hvert fald på et tidspunkt, hvor ministeriet tog hånd om det.

Meget mere kunne nævnes af hændelsesforløbet, men der er grund til at spørge, hvorfor arbejdsministeriet først efter rigsrevisionens henvendelse i 1979 rørte på sig. Der er ligeledes grund til at spørge, hvorfor rigsrevisionen efter 1976-ordningen, som man ikke havde kunnet godkende, ikke tog lovsørgsmålet op over for arbejdsministeriet og ikke i beretningen til statsrevisorerne i 1980 gjorde rede for den praktiserede ordningslovgrundlag, som man jo mente ikke var til stede.

En minister har ansvar for hele sit fagområde og departement og de direktorater, der er knyttet dertil. De skal give ham det fornødne grundlag for at handle. Men en minister må også selv sørge for at få nøje kendskab til vigtige sager. Dette siges på baggrund af, at den daværende arbejdsminister i august 1980 blev orienteret om rigsrevisors beretning, men ikke gjorde sig bekendt med det materielle indhold deraf, skønt han fik at vide, at beretningen kunne give anledning til politisk interesse.

Efter regeringsskiftet i 1982 blev den nuværende minister den 13. september orienteret om denne sag, og der blev taget fat på den for at nå frem til en løsning. Resultatet er blevet, at vi i 1983 har fået indført en ændret ordning vedrørende forskudsudbetaling, hvorom undersøgelsesdommeren siger, at den næppe kan tilrettelægges bedre under de gældende forhold, forhold, som ministeren i øvrigt vil følge og eventuelt tage op til ændring. Nu er der fremsat lovforslag, der giver – om det bliver vedtaget – fornøden lovhjemmel til forskudsudbetaling.

Forespørgslen går ud på, hvilke konsekvenser redegørelsen vil få. Spørgsmålet om ansvar for hvem? Undersøgelsesdommerens og ministrenes redegørelser i dag må for mig at se give tilstrækkeligt grundlag for vurdering heraf. Det gælder både for ministre og